

Referat av forelesning om flerkulturell pedagogikk	1
Roller og navn	1
Selve referatet	1
Evaluering av referatskrivingen	1
Referat fra gruppearbeidet om flerkulturell pedagogikk	2

Kollektiv referatskriving av undervisning i flerkulturell pedagogikk med fokus på språk ved Mona Nordgren. Dato 9.september 2019.

Referat av forelesning om flerkulturell pedagogikk

Navn på referenter

Roller og navn på referenter:

- 3 produsenter (skriver fortløpende ned det som blir sagt - forsøke å synkronisere seg med de andre produsentene): ...

Sturla Sævereide,
Björn Fröhlich,
Ida Markowitsch

- 2 redaktører (redigerer på det produsentene har skrevet, for eksempel fikse på språk og skape sammenheng i innhold. "De må ligge litt bak produsentene":

Ingrid,
Lars Erik

Selve referatet

(Nedenfor her skriver dere referatet)

Flerkulturell pedagogikk med fokus på språk. Ved Mona Nordgren.

Info: Det er få PPU-studenter dette året, bl.a. pga master-kravet.

Det blir gruppearbeid i løpet av dagen: Gruppene er å finne på Canvas

Mona var blant de første lærerne som fikk minoritetsspråklige (urdu) elever i klasserommet

Ofte få personer med andrespråkskompetanse på skolen; når de forsvinner, forsvinner kompetansen

Kort introduksjon til to-/flerspråklig utvikling og mellomspråket.

- **Hva er det å kunne språk?**
- Hvert fag har sitt eget språk med egne begreper
- Formsidene av språk (lingvistiske biten/syntaks og morfologi) og innholdssiden av språk (semantikk) → Uttrykk/språkkoden vs. Konkret innhold/meningsinnhold
- Skille mellom *ord* og *begreper* (mentale forestillinger)
- Fremmedspråklige elever sliter ofte med begreper.
- Skal den kalles for nasjonal prøve i lesing, eller i leting? → Diskuteres av norskseksjonen ved høgskolen
- Begrensede (og lite fruktbare) lesestrategier i møte med uforstått tekst
- Elever i småskolen: lite utviklet begrepsapparat (mye lesing med lite forståelse). Å lese en tekst og svare på spørsmål til teksten er ikke det samme som å ha forstått teksten i den grad at man selv kan konstruere spørsmål til teksten.
- Alle faglærere er også språklærere! (jf. de grunnleggende ferdighetene)
- Begrepene ligger i det kognitive apparatet (tankesystemet)
→ Det å tilegne seg et begrep, betyr å få et verktøy for å forstå verden
- **Jim Cummins** ([https://en.wikipedia.org/wiki/Jim_Cummins_\(professor\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Jim_Cummins_(professor))) **Dual-isjfell modellen for tospråklig utvikling** → Et begrepsapparat som uttrykkes ved hjelp av to språk forutsatt ordene er kjente på begge språk (S1 & S2)
→ Eksempel: Eleven har hele teorien på plass (fotosyntese), men har ikke tilstrekkelig språkkompetanse. Eleven må lære å bygge bro mellom det nye språket (S2) og begrepene de forstår fra før på sitt morsmål (S1).
- Utfordring: For få flerspråklige lærere i omløpet. I tillegg lite støtte etter tiden i mottaksklasse (vanligvis 1 år)
- **Additiv tospråklig utvikling:**
→ Morsmålet blir ikke hindret mens de lærer seg S2 (norsk). Dette forutsetter et godt språkmiljø hjemme der morsmålet brukes aktivt, både lese og snakke på morsmålet. Norsk blir lært med base i morsmålet.
- **Subtraktiv tospråklig utvikling (det er dette myndighetene legger opp til):**
→ Morsmålet stimuleres ikke og blir som konsekvens ikke vedlikeholdt (tidligere var det et mål at elevene skulle bli funksjonelt tospråklige). Fare for dobbel halvspråklighet (verken S1 eller S2 beherskes på aldersadekvat nivå).
- Mona: "La barna ta i bruk sitt totale språklige repertoar"♥

- Mona spurte i sin egen forskning: "Hvilket språk liker du å lære på?" Men mente: "Hvilket språk liker du at læreren bruker når du har naturfag?" !!!Det er så viktig å være nøye når man formulerer slike spørsmål!!!
- Kan være lurt å få inn så mange språk som mulig på skolene for å sikre at ALLE elevene blir sett og får adekvat hjelp i ALLE fag.
- Viktig å skille mellom elevenes **BICS** (dagligspråk) og **CALP** (skolespråk/akademisk språk):
 - **Basic Interpersonal Communication Skills** / dagligspråk, uformelt "her og nå"-språk.
 - **Cognitive Academic Language Proficiency** / vitenskapelige begreper, fagspråk, akademisk språk.
 - Man må ha CALP på vgs, det er ikke nok med BICS-penner..
 - **BICS**: Et kontekstavhengig språk = "Her og nå språk", ubevisst/usystematiske begreper → Vygotsky: Dette kan også kalles spontane begreper, eller også kvasibegreper. Dagligspråk er ikke tilstrekkelig i skolesammenheng.
- Interessant å analysere dialog lærer-elev i undervisning:
Eksempel: Lærere spør: "Hva er væske?" Elev 1: "Saft er vel væske" Elev 2: "Damene går med veske." Læreren: "Ja, men nå har vi naturfag." → Elev 2 følte seg antakeligvis litt dumt og har ikke fått nytte/utbytte av lærerens svar. Læreren skulle tatt svaret og elevens begrepsforståelse mer på alvor og gitt eleven et adekvat svar slik at eleven kunne utvide begrepsforståelsen sin.
- Skolefaglig mestring krever lesing og forståelse av fagtekster. Språket i lærebøker er abstrakt og kontekstuaavhengig (**CALP**).
- Skolefaglig mestring krever: **Et bredt ordforråd på norsk, samt en viss lesehastighet**. Begrepsforståelse må til for å kunne delta i diskusjoner, f. eks.
- Tett sammenheng mellom sårbar kognitiv utvikling samtidig som sårbar språkutvikling
- **Mellomspråk (mellomspråksfase)**: det språket en person opererer med i perioden før hen når målspråket. Avvikende fra både morsmålet og målspråket, men påvirket av begge. Et forenklet språk både når det gjelder syntaks, morfologi og ordforråd. Bøyer for eksempel ikke verb, og overfører ordstilling fra S1.
- En som ikke behersker opplæringspråket i tilstrekkelig grad vil kunne fremvise språk- og kommunikasjonsvansker som tilsvarer spesifikke språkvansker.
- Utfordringer på mellomspråket kan likne på lese- skrive- og læringsvansker (kan være vanskelig å kartlegge / utrede uten spisskompetanse)
- Mange ulike symptomer i læringssituasjonen (se pp for detaljer)
- Slike vansker kan i tillegg også skyldes mangel på kulturelle/erfaringsmessige forutsetninger. Kulturelle forskjeller fra egne erfaringer fra klasserom; Kan jeg stille spørsmål? Delta i diskusjoner?
- Minoritetsspråklige elever har en større jobb å gjøre → De må tilegne seg fagvokabular, anvende dette i akademisk lesing og skriving, samt utvikle kritisk tenkning og forstå fagbegrep/syntaks.

- Tilegnelse av målspråket forutsetter analyse og kreativitet, evne til å trekke slutninger på grunnlag av et begrenset materiale, og til å utvide sitt eget repertoar gjennom generalisering og analogidannelser.
- Dette gjør oss i stand til å produsere og forstå nye kombinasjoner av elementer, med andre ord til å skape og tolke ytringer vi aldri har hørt før.
- Eksempel fra naturfag: I følge Klette (2010) må sentrale utsagn sies minst fem ganger (ikke av læreren, men av ulike elevstemmer) før det læres.
- Dette krever signifikant kommunikasjon.
- Kulturell makt: faglitteratur retter seg oftest mot majoriteten; referanser til egen kulturell erfaring; alle eksempler i bøkene er stort sett hentet fra den vestlige kulturen
 - Dette må læreren være klar over når hen underviser i klasserommet
 - Idé kan være å benytte seg f.eks. av passende forklarings videosnutt på elevens morsmål
 - Vi må synliggjøre det flerkulturelle og støtte så mye vi kan. Bruke elevenes kompetanse og dra nytte av det de kan fra før.

Caseoppgave: Faggrupper

- Noen synes at det var for lite tid, mens andre likte at opplegget var så konsentrert
- Noen ble overrasket over hvor lite kunnskap vi hadde om emne fra før

Forskningsoversikt: Implikasjoner for undervisningen og utfordringer i lærerutdanningen

- Forskningsoversikt: De minoritetsspråklige elevenes behov i opplæringssituasjonen
- Forskning viser at (sammenligne med Dong, 2004):
 - De som fikk tospråklig språkopplæring gjennom hele skoleløpet klarte seg best
 - Det er viktig at faglærere sørger for at elevene kan identifisere seg med språket/fagbegrepene!
- **Betydning av kontekst:**
 - Kontekst handler om at læreren er bevisst de opplæringsbehov elevene har
 - Det er viktig å kontekstualisere undervisningen i naturfag
 - Meningsfulle kontekster øker ALLE og flerkulturelle elevenes læringsutbytte/trivselen og mestring. Spontane eksempler i forelesning: "hemske", "pølser", "karsk", eller "8. mai 1945"
- **Undervisningsdialogene** må ha fokus på det substansielle i faget
 - Hvis læreren faller for fristelsen å bruke hverdagslig-/sosial språk i faget gjør elevene det dårligere, en må helst snakke fagspråk, men med faglig- og språklig støtte.
- Mening og forståelse oppstår i de gode fagdialogene istedenfor i lukkede spørsmål.

- Man skal ha en klasseromsdialog som utfordrer elevenes forståelse.
- Man skal anerkjenne elevens svar selv om det ikke er det rette svaret og rette det på en positiv måte. → Still autentiske spørsmål og følge opp elevens svar/utsagn gjennom verdsetting og “revoicing” (åpne vs lukkede spørsmål). Få flere til å snakke om det. Anerkjenne, verdsette, ta opp igjen. Få til dialog. “Hva tenkte du på?” Få opp muntlig aktivitet i form av diskusjon.
- Faglig kunnskap er alltid koblet sammen med pedagogisk kunnskap
- Alle elever kan mestre noe. → Prøv å finne styrken deres og fremme deres mestring. Scaffolding/stillasbygging. Eventuelt få hjelp og støtte fra andre elever (elever med samme språk/kulturell erfaring).
- Kontekst er viktig for læring! Se lenger opp, og power point.
- Fagopplæring og demokrati (kritisk pedagogikk)
 - Medborgerskap og demokrati!
 - Utvikling av kritisk sans
 - Å være i stand til å se en sak ut fra flere ulike perspektiver
 - Elevene (ikke bare minoritetene) må sosialiseres til samfunnsborgere og utvikle et språk som gjør dem i stand til å delta i samfunnet; i diskusjoner om f. eks. klimaendringer, demokrati, matvareproduksjon, likeverd...
 - Multikulturell undervisning må forstås som et *politisk prosjekt* for sosial rettferdighet som favner mangfoldet i befolkningen.

Altså: Lærerstuderenter må gjennom sin faglige og pedagogiske opplæring utvikle kritisk tenkning og bli utfordret i forhold til sine holdninger og verdier før de skal ut i skolen og undervise i flerkulturelle og flerspråklige klasser.

Evaluering av referatskrivingen

- + referatet reddet friminuttet på slutten av dagen <3
- + det var vanskelig å skrive samtidig, da man plutselig begynte å skrive inn i hverandres tekst. Hadde - kanskje - vært enklere med f.eks. 15-minutters ansvar hver. → Synes også at akkurat det var utfordrende i starten, men gikk seg veldig fint til etterhvert. At vi alle var ansvarlige samtidige gjorde også, at jeg var veldig oppmerksom hele tiden.
- + det ble veldig ryddig: når en skriver noe, kan de andre gå rett inn i teksten å rette småfeil
- + men det er litt uklart hva som er formålet med referatet. Man lærer nok best av egne notater. → Virker nesten litt som om vi skriver referat for studentene som ikke er tilstede :/

Referat fra gruppearbeidet om flerkulturell pedagogikk

- 45 minutter
- Klassecase: Multikulturell klasse
- Selvvalgt alderstrinn (må være ungdomskole eller videregående)
- Velg et kompetansemål
- Bruk den didaktiske relasjonsmodellen og planlegg undervisning som tar hensyn til mangfoldet av elever.